

Truyện thơ:
Tâm Minh Ngô Tăng Giao

QUAN ÂM THỊ KÍNH

DIỆU PHƯƠNG 2021

LỜI NÓI ĐẦU

Truyện “Quan Âm Thị Kính” không rõ xuất hiện từ thời nào và do ai sáng tác ra. Thoạt tiên truyện là một khúc hát chèo gồm nhiều đoạn, với ngôn từ rất bình dị và tự nhiên, rõ ràng là một khúc hát của dân quê, của đại chúng.

Về sau mới có truyện thơ “Quan Âm Thị Kính” xuất hiện, được viết bằng thể thơ “lục bát”, mang nhiều ý nghĩa thâm thúy của cả đạo Nho lẫn đạo Phật. Người ta phỏng đoán rằng tác giả chắc phải là một người có học thức.

Truyện “Quan Âm Thị Kính” thấy có bản in năm 1868 mang tiêu đề là “Quán Âm Chú Giải Tân Truyện”, bằng chữ Nôm. Tất cả gồm 788 câu thơ “lục bát” và một lá thư của tiểu Kính Tâm gửi về cha mẹ được viết theo lối văn “biền ngẫu”.

Bản in đầu tiên bằng chữ quốc ngữ do Nguyễn Văn Vĩnh ấn hành năm 1911.

Nhân vật chính trong truyện là Thị Kính, một hóa thân của “Bồ Tát Quan Thế Âm”. “Bồ Tát” có nghĩa là người tu hành gần đến bậc Phật và thường có lòng từ bi cứu khổ cho khắp cả mọi chúng sinh. “Quan” là quan sát, xem xét, lắng nghe. “Thế” là thế gian, là cõi đời. “Âm” là âm thanh, là tiếng nói. “Quan Thế Âm” là lắng nghe các âm thanh, các tiếng kêu cứu của người thế gian đang bị lâm nạn, đang chìm trong biển khổ để đến cứu vớt họ.

Theo nghĩa kinh điển nhà Phật hai chữ “quan” và “quán” có đồng một nghĩa. Chính vì thế mà người ta có thể nói là “Quan Thế Âm” hay “Quán Thế Âm” cũng được. Về sau người ta gọi tắt là “Quan Âm” hay “Quán Âm”.

Tóm tắt truyện “Quan Âm Thị Kính” như sau: Có một người nam tu hành qua chín kiếp. Gần thành Phật. Cuối cùng chỉ vì một thoáng tà tâm nên bị đầu thai xuống trần thế làm con gái. Tên Thị Kính. Cô gái lấy chồng là Thiện Sĩ. Bị nghi oan là muốn giết chồng. Cô trở về nhà cha mẹ. Cải trang thành người nam. Tìm đến chùa Vân xin đi tu. Được gọi là chú tiểu Kính Tâm. Trong làng có ả Thị Mầu

lẳng lơ, mang thai, đổ tội cho tiểu là cha đứa trẻ. Tiểu không nhận tội, bị làng tra khảo và mọi người chê bai. Sư chùa Vân phải lãnh tiểu về. Thị Mầu sinh con đem đến bỏ cho tiểu. Tiểu nhận nhục nuôi trẻ. Khi tiểu qua đời mọi người mới biết tiểu là người nữ. Gia đình Thị Mầu phải lo việc tang ma. Thị Mầu xấu hổ tự tử chết. Trong đám tang Kính Tâm có sự hiện diện của cha mẹ Kính Tâm cùng chàng Thiện Sĩ và đứa trẻ con Thị Mầu. Kính Tâm siêu thăng thành Phật Quan Âm. Cha mẹ và đứa trẻ cũng được siêu thăng. Riêng Thiện Sĩ thời làm con vẹt đứng nhờ một bên.

Truyện “Quan Âm Thị Kính” đề cao các hạnh tri giới, tinh tấn và nhẫn nhục cùng cực. Ngoài ra truyện còn đề cập tới hai vấn đề là chữ “hiếu” và chữ “nhân” của người xuất gia theo đạo Phật.

Tiểu Kính Tâm tuy xuất gia nhưng lòng thương nhớ cha mẹ vẫn tràn đầy. Người xuất gia không chấm dứt tình cảm với gia đình mà chỉ nâng tình cảm đó lên một bình diện rộng lớn với một mức độ thắm thiết, sâu sắc và cao cả hơn mà thôi. Quan niệm hiếu không chỉ nhắm vào mỗi việc chăm sóc, phụng dưỡng cha mẹ bằng vật chất mà còn phải tìm mọi cách để độ cho cha mẹ thoát khỏi vòng sinh tử luân hồi, vì Đạo Phật là đạo giải thoát.

Kính Tâm mặc dù bị Thị Mầu vu oan, chịu khổ sở, nhưng vẫn hết lòng nuôi con Thị Mầu chu đáo, tận tình như nuôi con đẻ của chính mình. Bởi vì Đức Phật dạy người xuất gia phải có lòng từ rộng

lớn, phải thương yêu tất cả mọi chúng sinh như là người mẹ thương yêu con ruột của mình.

Như vậy bà Thị Kính, tức tiểu Kính Tâm, xuất gia tu Đạo Phật đã đền đáp đầy đủ công ơn cha mẹ, đồng thời lại giúp đời, cứu người. Cả hai chữ hiếu và chữ nhân đều vẹn toàn. Tinh thần Phật Giáo đã là một ngọn hải đăng chói sáng hướng dẫn cho bà Thị Kính trong hành trình vượt qua con sông mê để vươn tới bến bờ giác ngộ, để bà Thị Kính trở thành tiểu Kính Tâm và sau đó tiểu Kính Tâm trở thành Đức Phật Quan Âm.

Truyện “Quan Âm Thị Kính” được lưu truyền trong dân gian qua các thế hệ cả hơn một thế kỷ rồi nhưng vì chất chứa nhiều từ ngữ và điển tích khó hiểu nên gây trở ngại cho người đọc.

Trong cuốn “TRUYỆN THƠ QUAN ÂM THỊ KÍNH” này soạn giả Tâm Minh Ngô Tằng Giao đã đọc lại truyện xưa, dựa vào các lời chú thích, nhất là tham khảo cuốn “Giải Thích Truyện Quán Âm Thị Kính” của Thiệu Chửu, để gần như theo sát với nguyên bản mà kể lại toàn bộ câu truyện, cũng bằng thơ “lục bát”, với lời lẽ bình dị, cho người đọc dễ hiểu hơn.

DIỆU PHƯƠNG
(2008 & 2021)

Tranh minh họa: HƯƠNG BỒI

Nhân sinh thành Phật dễ đâu
Phải tu tinh tấn dài lâu mới thành,
Truyện xưa kể rõ ngọn ngành
Có người nam nọ tu hành mãi thôi
Xuất gia từ thuở thiếu thời
Tu qua chín kiếp luân hồi thành tâm
Rũ gàn sạch hết bụi trần
Và kỳ chứng quả cũng gàn tâm tay
Kê như đắc đạo chuyén này
Gần như thành Phật, lành thay vô ngần!

Cuối cùng lại bị sa chân
Khi cô gái đẹp tới gần lả lơi
Trăng hoa tình ái ướm lời
Dấu yêu nài ép duyên đời dài lâu,
Người tu thổ lộ đôi câu
Rằng điều ong bướm trước sau lánh rồi
Họa chẳng đợi kiếp khác thôi
Kiếp này mình trót là người tu thân.
Than ôi một thoáng tà tâm
Chỉ vì một niệm sai lầm phút giây

Người tu nhân xấu vừa gậy
Chịu thêm bao cảnh đọa đày bản thân
Để rồi lại bị trầm luân
Thác ngay xuống cõi dương gian làm người.

Thế là tới kiếp thứ mười
Đầu thai vào tại nhà hai vợ chồng
Vào gia đình của Mãng ông
Cửa nhà tài sản bậc trung bình thường
Vợ chồng hòa thuận yêu thương
Không con, lớn tuổi, lòng đương buồn rầu,

Cả hai tha thiết khẩn cầu
Mong con trai đã từ lâu lắm rồi
Nay tuy sinh một gái thôi
Bổ lời cầu khẩn cho nơi muện màng.
Đặt tên Thị Kính cho nàng
Vợ chồng ông Mãng vô vàn sướng vui
Chăm lo, dạy dỗ, dưỡng nuôi
Cho ăn học mãi tới thời lớn khôn
Thương yêu, quý mến con luôn.
Nhìn cô con gái làng thôn khen thầm

Dung nhan xinh đẹp bội phần
“Công, dung, ngôn, hạnh” xa gần ngợi ca
Vừa tài sắc, lại nét na
Tỏ ra hiếu với mẹ cha sinh thành.
Thời gian thoáng chốc trôi nhanh
Tới ngày cô gái chờ thành lứa đôi
Đúng như cha mẹ ngỏ lời
Môn đăng hộ đối tìm nơi gả chồng.

Ở gần vùng có họ Sùng
Thế gia dòng dõi đã trong bao đời

Gia đình sinh được một trai
Đặt tên Thiện Sĩ một mai nối dòng
Mẹ cha yêu quý vô cùng
Lo cho ăn học cầu mong về già.
Thời kỳ thơ ấu đã qua
Ngoài hai mươi tuổi nay đã thành niên
Giỏi giang, chăm chỉ, lành hiền
Đã vừa hay chữ, lại thêm đẹp người
Chỉ ham học, chẳng ham chơi
Chưa hề để mắt tới ai trong vùng

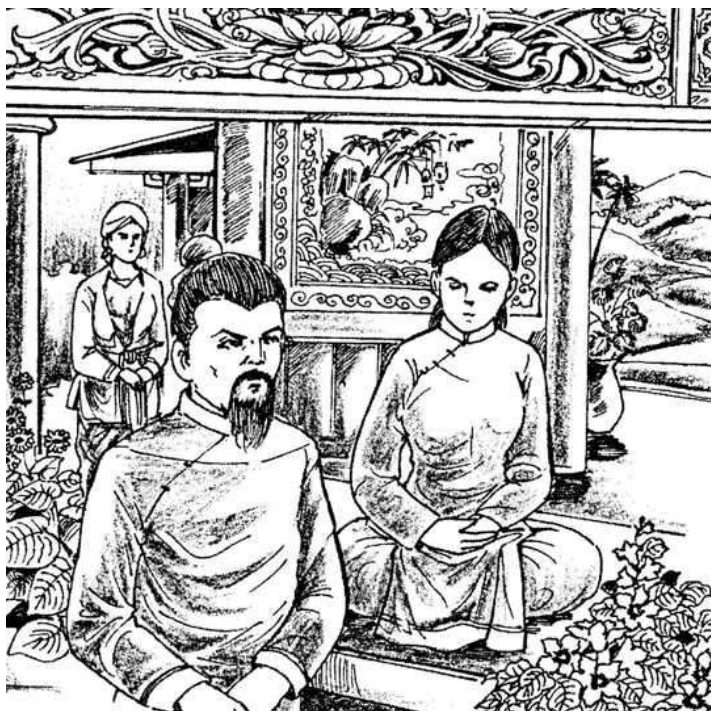
Nghĩ rằng danh phận mà xong
Thời bao người đẹp vui lòng kết đôi.
Tháng ngày lần lượt dần trôi
Gia đình Thiện Sĩ nghe lời đồn ra
Rằng ông bà Mãng vùng nhà
Có cô con gái mặn mà đẹp xinh
Hỏi làm vợ cho con mình
Con nhà tốt nét quả tình đẹp đôi,
Gia đình bàn tính xong xuôi
Mối manh quyết định mượn người đi luôn

Mang thơ ngỏ ý cầu hôn
Qua nhà họ Mãng ngay hôm sau liền
Muốn xin được cưới dâu hiền
Là nàng Thị Kính khắp miền nổi danh.
Nhận thơ của kẻ mới manh
Xem xong hiểu rõ ý tình đầu đuôi
Mãng ông hứa sẽ trả lời,
Rồi ông cùng vợ tức thời bàn nhau
Thấy đây là chỗ quen lâu
Họ Sùng vốn cũng công hầu xưa kia

Con trai rèn luyện sớm khuya
Dùi mài kinh sử theo nghề bút nghiên
So ra tốt đẹp nhân duyên
Một bên gái sắc, một bên trai tài
Thật vừa lứa, thật xứng đôi
Như đôi chim sát cánh nơi đầu cành
Hai bên tương xứng gia đình
Dâu gia kết lại tác thành hợp thay.
Sau khi quyết định chuyện này
Chỉ thêm có một vài ngày nữa thôi

Tơ duyên đã khéo xe rời
Ông bà vội viết thư hỏi đáp luôn
Tin vui đậm nét giấy hồng
Nhận lời Thiện Sĩ cầu hôn con mình.

Phần nàng Thị Kính buồn tình
Sau khi hay chuyện có đành lòng đau
Miên man trần trọc canh thâu
Tấm lòng thương cảm đeo sầu xót xa
Nghĩ thầm cha mẹ sắp già
Một khi mình đã bước qua nhà chồng

Nhờ ai cha mẹ cậy trông
Em trai không có, an lòng được sao,
Có mình phận gái má đào
Tới lui chăm sóc, ra vào thăm nom
Sớm hôm trọn đạo làm con
Vắng mình cha mẹ biết còn yên không?
Lấy chồng thời phải theo chồng
Ôi thôi cha mẹ còn mong nhờ gì!

Song thân Thị Kính canh khuya
Thấy nàng lộ vẻ sầu bi võ vàng

Mới kêu nàng tới dạy rằng:
“Theo như thông lệ đã hằng bao lâu
Phận con là gái trước sau
Lớn lên thường tới làm dâu nhà người,
Gia đình mình được ơn Trời
Cho nhiều phúc đức, nay mai dù già
Mẹ cha có thể sinh ra
Thêm em trai nữa thế là tạm yên
Chuyện nhà con chớ muộn phiền
Mẹ cha còn khỏe, con nên an lòng.

Mai này về ở nhà chồng
Giữ gìn “tứ đức”, “tam tông” dài lâu
Giữ cho trọn đạo làm dâu
Tránh điều trách cứ, tránh câu giận hờn,
Dù sao đi lại cũng gần
Nhớ nhà thuận tiện mỗi lần về thăm
Rất dễ dàng, chẳng khó khăn
Đừng buồn bã lắm, chớ bần khoản nhiều!”
Nghe lời cha mẹ kính yêu
Ân cần dạy dỗ đủ điều thiết thân

Nàng Thị Kính mới bình tâm
Trong lòng khuấy khỏa, lo dần vui đi
Ngung dòng nước mắt sầu bi,
Thoảng nghe tiếng gió thắm thì canh thâu.

Thông tin qua lại với nhau
Hai gia đình đã bắt đầu kết liên
Đủ năm lễ thực hiện liền
Trước là dạm mặt khởi duyên tác thành
Sau là chạm ngõ ngày lành
Ăn hỏi, dẫn cưới tiến hành tiếp nhau

Cuối cùng là lễ rước dâu
Tiếng chiêng tiếng trống lao xao dập dình
Giúp vui cho hai gia đình
Cô dâu chú rể kết tình lứa đôi
Duyên cầm sắt đẹp tuyệt vời
Nàng lên xe rước về nơi nhà chồng.
Vườn đào phô đẹp sắc hồng
Đón nàng thoang thoảng hương nồng đầu Xuân,
Đêm về trăng chiếu sáng ngàn
Chàng nàng kê cận giữa sân thềm bời

Mong mãi kiếp, ước suốt đời
Mãi cùng đoàn tụ chẳng rời xa nhau,
Lời thề như đá khắc sâu
Như là đem thép vàng đâu khác gì.

Hôn nhân êm ả trôi đi
Nàng dâu Thị Kính thôi thì đáng khen
Đoan trang, trung hiếu, lành hiền
Đủ bao nét tốt ở trên cõi đời
Nữ công gia chánh hơn người
Thức khuya, dậy sớm coi nơi việc nhà

Hết lòng hầu hạ mẹ cha,
Những khi nhàn rỗi ngắm hoa cùng chồng
Thơ ngâm vịnh rất tinh thông
Quả là tài, sắc cũng đồng ngang nhau.
Nàng khuyên chàng học chuyên sâu
Đêm ngày sách vở để mau thành tài
Sau này thi đỗ rạng ngời
Làm quan danh giá cuộc đời thăng hoa
Vui chồng vợ, đẹp cửa nhà
Tràn đầy hạnh phúc, chan hòa tình thương.

Cả hai quán quýt vấn vương
Phòng riêng sinh hoạt bình thường hằng đêm
Chàng thời vui thú bút nghiên
Chỉ lo bạn với sách đèn chăm thay,
Nàng thời kim chỉ vá may
Bên chàng mong đợi một ngày thành danh.

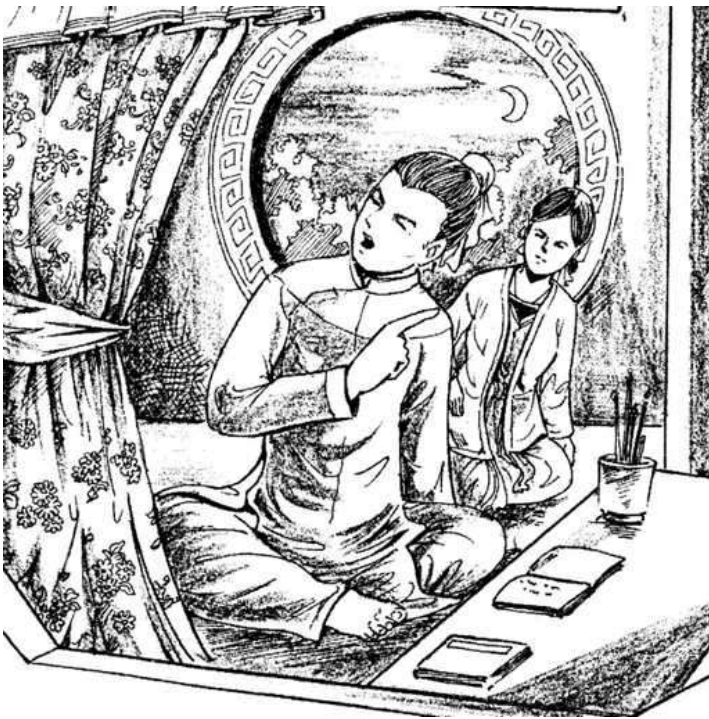
Một đêm gió thổi qua màn
Mệt vì ráng sức học hành lâu nay
Mỗi lung chàng mới nhẹ quay
Tựa vào vợ quý ở ngay cận kề,

Nhìn chồng mệt mỏi kể chi
Liếc trông thấy sợi râu kia lạ thường
Mọc ra ngược ngang cầm chàng
Dao con sẵn đây nên nàng cầm lên
Đưa vào định cắt râu trên,
Đúng ngay lúc đó chàng liền tỉnh ra
Giật mình, hoảng hốt, hét la
Ngờ rằng vợ có ý tà chi đây
Thất thần nào rõ gian ngay
Hô rằng vợ định ra tay giết mình.

Mẹ cha Thiện Sĩ đêm thanh
Nghe con la lối quả tình hoang mang
Vùng lên chạy đến hỏi rằng:
“Giữa đêm khuya khoắt sao vang những lời
Nghe ghê gớm, thấy rùng rờ?”
Bấy giờ Thiện Sĩ tức thời than van:
“Con đang thiếp ngủ chập chờn
Giật mình tỉnh dậy bất thần nhận ra
Kề ngay cổ chứ không xa
Một con dao nhọn thấy mà hãi thay

Vợ con dao nắm trong tay
Rõ ràng có ý đêm này hại con
May con bưng tỉnh kịp luôn
Nhờ ơn bảo hộ quý thân hai vai.”

Nghe chồng hoảng hốt thốt lời
Nàng dâu Thị Kính khoan thai thưa trình
Đầu đuôi mọi chuyện phân minh:
“Con từ lúc kết duyên thành lứa đôi
Cùng chồng khăng khít mãi thôi
Giữ tâm ngay thẳng, sống đời sạch trong

Lòng luôn luôn kính mến chồng
Vừa không phụ nghĩa, lại không bạc tình,
Chồng con vì mãi học hành
Cho nên mỗi mệt thân mình xiết bao
Sẵn con nên dựa đầu vào
Rồi thiu thiu ngủ có nào tỉnh đâu,
Con nhìn sang thấy cọng râu
Trên cằm mọc ngược chắc lâu nay rồi
Nên con định cắt giúp thôi
Trên tay dao sẵn con thời đưa ra

Chứ đâu có ý gian tà
Con xin thưa để mẹ cha tỏ tường
Giãi bày thành thật mọi đường
Mong cha mẹ xét kỹ càng kéo oan!”
Mẹ cha chàng cất tiếng than:
“Bảo cho hay gái lẳng loàn thiếu chi
Vắng chồng những lúc sớm khuya
Đàn bà lắm kẻ thường đi ngoại tình
Chứ đâu yên phận gia đình
Ra tuồng trặc nét, trung trinh sá gì,

May con ta chẳng lâm nguy
Nên vùng tỉnh dậy rất chi kịp thời
Nếu say ngủ chắc tàn đời
Đây đâu còn phải chuyện chơi bình thường!”

Mẹ cha Thiện Sĩ vội vàng
Sai người tức khắc đi sang thỉnh mời
Vợ chồng ông Mãng hai người
Qua nhà Thiện Sĩ nghe lời trách than:
“Xin nghe chuyện lạ vô vàn
Vợ chồng duyên kiếp dở dang nào ngờ

Sông sâu còn có kẻ dò
Lòng người nham hiểm dễ đo được nào
Nàng dâu vô phúc biết bao
Ngoại tình trắng trợn, muốn mau giết chồng
Sinh con ai dễ sinh lòng
Chuyện này đã rõ ta không cần bàn
Khỏi tra xét, đừng hỏi han
Xin ông bà hãy mau mang con về
Để rồi dạy dỗ tùy nghi
Gia đình tôi chẳng còn gì liên quan.”

Lặng nghe kể lẽ nguồn cơn
Vợ chồng ông Mãng cảm thương con mình
Tủi thân mắt lệ trào nhanh
Nói rằng: “Thật quả tốt lành lâu nay
Con tôi về ở nhà này
Làm dâu, bôn phận lo đầy đủ sao
Vợ chồng trọn nghĩa trước sau
Hai bên cha mẹ gần nhau kết tình
Đẹp cho cả hai gia đình
Chúng tôi hiếm muộn chỉ sinh ra đời

Muộn màng một gái mà thôi
Nào ngờ xảy chuyện bi ai thế này
Làm tình nghĩa mất từ đây
Nhân duyên dang dở, tới ngày chia xa
Tựa như bát nước đổ ra
Làm sao hót lại, thật là tiếc ghê,
Chúng tôi xin lĩnh con về
Chỉ vì đui lý nên chi cam đành
Để gì tránh tiếng đồn quanh
Bà con thiên hạ mặc tình cười chê.”

Trước khi từ giã ra về
Luôn luôn muốn giữ trọn bề gia phong
Hai ông bà Mãng gọi con
Lạy chào cha mẹ của chồng trước tiên
Tỏ ra một đấng dâu hiền
Xong rồi nàng mới đến phiên chào chồng.

Xót xa uất nghẹn vô cùng
Mặt hoa ử dột, má hồng sầu đau
Nàng dâu từ biệt cúi đầu
Chào cha mẹ trước rồi sau chào chồng

Mắt tuôn lệ tủi rờn rờn
Giải bày thổ thức nỗi lòng bi thương:
“Từ khi kết nghĩa đá vàng
Về làm dâu, ước mong chàng chớ che
Dám đâu phụ nghĩa phu thê
Quý thần chứng giám lời thề thiết thân
Vì đâu xảy chuyện bất thân
Tự nhiên vừa hợp đã phân đôi đường
Kiếp này thôi đã lỡ làng
Mong gì tác hợp cùng chàng kiếp sau

Hôn nhân tan vỡ còn đâu
Vợ chồng đành giã biệt nhau buổi này!”
Ngập ngừng tới lúc chia tay
Cả chồng lẫn vợ giờ đây sứt sùi
Cùng thương cảm, cùng ngậm ngùi
Khóc than không biết ai người nhẫn tâm
Đang tay gây chuyện ly phân
Khiến cho tan nát duyên phần lứa đôi,
Lòng chàng nghĩ lại bồi hồi
Trước thì còn giận, nay thời lại thương

Hỏi vì sự đã lỡ làng
Duyên này mà đã dở dang lỡ thì
Tương lai thiết lầy ai chi
Tình xưa nghĩa cũ còn ghi nặng lòng.
Một làn gió lọt qua song
Bức màn rung nhẹ như cùng thở than
Hai người nước mắt chứa chan
Phút giây ly biệt vô vàn đón đau
Biết bao kỷ niệm cùng nhau
Mảnh y vương phấn, mái đầu ướp hương

Tiếc thay chia cách đôi đường
Tương lai không biết ai nàng trao duyên
Ra đi vương vấn không yên
Dù cho đến chết khó quên chuyện mình.
Từ khi lỡ dở cuộc tình
Từ khi về với gia đình xưa kia
Lệ buồn ứa mãi bờ mi
Nàng không còn muốn nghĩ gì đến ai
Một thời oan trái chông gai
Thêm đời chồng nữa người ngoài cười chê

Mặt nào cứ mãi u mê
Một lần đã đủ ê chề đời hoa
Nàng than: “Gia cảnh nổi nhà
Neo đơn chỉ có mình là con thoi
Anh em nếu có thêm người
Thời mình nhắm mắt lia đời là yên
Còn hơn khổ não triền miên
Còn hơn ôm nổi muộn phiền trong tâm
Nếu mình lia cõi dương trần
Lấy ai phụng dưỡng song thân sớm chiều!”

Phòng riêng rã rượi tiêu điều
Gió đưa tiếng thảm, đèn khêu bóng sầu
Một ngày sao thấy thật lâu
Dài bằng cả một năm đầu khác nào
Hai hàng nước mắt tuôn trào
Uống ăn chẳng thiết thấy sao chán chường
Đêm không yên giấc mộng thường,
Nụ cười vì chuyện nhỏ dường sợi lông
Mà gây hậu quả khôn cùng
To như trái núi so không kém gì,

Phận nàng tủi phận mọi bề
Phận cha mẹ cũng chẳng hề được yên
Da mồi, tóc bạc, cao niên
Vẫn lâm vào cảnh ưu phiền khôn khuây
Ai gieo nỗi khổ này đây?
Phận nàng là gái bó tay mất rồi
Nàng không mang được niềm vui
Chỉ đem ai oán cho nơi gia đình
Công ơn cha mẹ dưỡng sinh
Lấy chi báo đáp trọn tình trước sau.

Trong lòng đang lúc thương đau
Chợt nằng nghĩ tới đạo màu quang vinh:
“Có khi dốc chí tu hành
Lánh miền trần tục nương mình cửa không
Mau gạn đục, sớm khơi trong
Nhờ ơn Phật độ mới mong an lành,
Đạo màu độ khắp chúng sinh
Giúp người tu diệt ngọn ngành khổ đau,
Mình dành phúc đức lại sau
Kính dâng cha mẹ để mau đáp đền

Ân sâu nghĩa nặng nào quên
Phần mình cũng hưởng được niềm an vui
Duyên trần đã lắm ngậm ngùi
Vào tu cửa Phật tránh đời gian truân,
Nhưng thưa gửi cùng song thân
E rằng sẽ gặp khó khăn thật tình
Dù cha mẹ rất tâm thành
Cũng không dễ để cho mình đi tu
Thôi thời tránh chuyện trình thưa
Tự mình quyết định còn chờ đợi chi

Quản gì thêm tiếng thị phi
Đời mình đã lắm sầu bi chán chường!”
Sau khi tính toán mọi đường
Nàng bèn theo kế tìm phương trốn liền,
Xuất gia chí đã vững bền
Gia đình tạm lánh, cửa Thiền tìm nương
Viết thư để lại kính tường
Nàng ra đi giữa đêm trường đầy sao
Trăng vàng đưa lối trên cao.
Biết mình phận gái ai nào cho tu

Cho nên nàg chẳng chàn chừ
Lấy quần áo mặc giả như trai rồi
Giả trai mới dễ tu thôi
Căn nguyên nguồn cội ai thời rõ đầu.

Song thân Thị Kính hôm sau
Đọc thư kinh ngạc cúi đầu nghĩ suy
Sững sờ, bối rối, sầu bi
Lo cho thân gái ra đi dặm trường
Bao nhiêu trở ngại bất thường
Ở nơi lạ lẫm trên đường thăm xa

Rồi đây tai tiếng thêm ra
Rằng con lại đã bỏ nhà theo trai
Thật là bẽ khổ cuộc đời
Nuôi con khôn lớn mong hồi cậy trông
Tiếc thay cho gái má hồng
Duyên không đậm thắm, phận không tốt lành,
Chắc là nay đã rắp ranh
Tìm nơi vụng trộm ái tình gái trai
Vậy thì sao chẳng một lời
Mẹ cha mà biết tức thời gả ngay

Nhưng con tốt nét xưa nay
Lẽ nào theo thói xấu này được sao
Mưa sa gió táp vì đâu
Để cho phận gái dãi dầu, long đong
Vừa xa lìa với nhà chồng
Bây giờ lại cách chia không một lời
Mặc cha mẹ già đơn côi
Mắt lòa, chân chậm nghĩ thời xót xa,
Con trai không có trong nhà
Mình con là gái vậy mà bỏ đi

Bác nam đôi ngả phân ly
Phương trời xa lạ dễ chi kiếm nào
Biết con sống chết ra sao
Có còn cảm ứng lời cầu mẹ cha
Tuổi già lụ khụ ở nhà
Thật là đau khổ, thật là thảm thương
Đêm nghe tiếng dế kêu sương
Hè dài ba tháng canh trường cuộc kêu.

Từ khi xa chôn thân yêu
Nỗi lòng Thị Kính sớm chiều khôn nguôi

Lo cho cha mẹ mãi thôi
Công ơn dưỡng dục như trời mênh mông
Như là bể rộng muôn trùng
Bao giờ có dịp mà mong đáp đền
Nàng buồn bã, dạ chẳng yên
Tâm lòng hiếu thảo khơi thêm mạch sầu
Mẹ cha đã bạc mái đầu
Biết ai thay thế mình hầu hạ đây?
Nỗi lòng thương cảm dâng đầy
Tâm tư thiếu nãi hao gầy tấm thân

Lâu nay phiêu bạt bước chân
Lang thang đất khách tần ngần khôn khuây
Chập chờn giấc mộng bao ngày
Tình quê đành gửi đám mây cuối trời.

Dần dà thăm hỏi nhiều người
Rồi nàng Thị Kính dừng nơi chôn này
Đây chùa Vân đẹp đẽ thay
Bốn bề phong cảnh đắm say lòng trần
Quanh chùa thanh tịnh vô ngần,
Nàng qua chánh điện dừng chân nhìn vào

Bàn thờ Phật ở trên cao
Dưới là sư cụ thanh tao dáng hình
Đang ngồi nghiêm chỉnh tụng kinh
Tiếng chuông tiếng mõ an bình hòa theo
Lời kinh thanh thoát cao siêu
Như gieo chân lý giáo điều thâm sâu
Nàng nghe chột nghĩ đạo mầu
Nơi đây cũng dễ đời sâu làm vui.
Chờ khi sư tụng xong xuôi
Nàng bèn nhẹ bước vào nơi điện thờ

Lạy chào kính cẩn trước sư
Thành tâm quỳ xuống xin thừa ngọn ngành
Họ tên, quê quán của mình
Thêm rằng mình vốn học hành văn chương
Lợi danh không muốn tìm đường
Chán trò giả dối tầm thường thế gian
Nên quay về ánh đạo vàng
Tìm nương cửa Phật vô vàn từ bi
Đến đây xin được quy y
Xa lìa cõi tục rất chi muộn phiền.

Sư nhìn chàng trẻ thiếu niên
Thấy đầy phong cách lại thêm đẹp người
Ngạc nhiên sư mới thốt lời:
“Từ bi đạo Phật muôn đời chứa chan
Độ cho hết thảy nhân gian
Riêng con nhà ở dặm ngàn chôn xa
Sao con lại bỏ mẹ cha
Bỏ nơi êm ấm tìm ra chốn này
Suối rừng vắng vẻ lắm thay
Quanh năm lặng lẽ, suốt ngày buồn tênh?”

Hãy là con đã thất tình
Hờn duyên, tội phận nên đành bỏ đi?
Hãy con phạm tội lỗi chi
Tìm đường trốn tránh lo bề yên thân
Vào chùa ở chốn xa xăm
E làm liên lụy khó khăn cho thầy?”

Nàng bèn vội vã thưa ngay:
“Thưa thầy con vốn lâu nay lành hiền
Là học trò quen bút nghiên
Không làm chi quấy gây phiền cho ai

Nhà khá giả, vốn con trai
Cũng mong nhiều lúc với đời đua tranh
Nhưng nhìn thế thái nhân tình
Nực cười thấy sự vật quanh cõi đời
Đều là trò giả dối thôi
Nhu tuông ảo thuật có rồi lại không
Nhu mây trôi nổi bênh bồng
Chuyện đời biến ảo mung lung bất thường
Thay hình đổi dạng vô chừng
Lợi danh phú quý là đường chông gai

Nhục nhằn đè nặng đôi vai
Nên con muốn thoát khỏi nơi bụi trần
Muốn tìm cửa Phật nương thân
Tu hành rôt ráo, thành tâm nguyện thề
Mong thầy mở lượng từ bi
Nhận con tu học còn gì phước hơn!”

Sư nghe lên tiếng khen luôn:
“Nói năng lễ độ đúng khuôn phép nhà
Vẻ nho phong, chí cao xa
Biết đời mọi sự quả là sắc không

Như là bọt nước bành bồng
Như là bóng chớp hiện xong mất liền
Như sương tan khi nắng lên
Như chiêm bao lúc nửa đêm chập chờn
Sao tranh giành mãi phần hơn
Để khi thắng lợi ngập tràn sướng vui
Nhưng khi lỡ thất bại rồi
Quanh năm khổ não, suốt đời sầu bi
Nhục vinh, mất được mà chi
Xuôi tay nhắm mắt còn gì nữa đâu

Chỉ còn lại nắm mộ sâu
Chung quanh cỏ mọc một màu úa xanh
Sao bằng dứt chuyện quần quanh
Dứt đi hình tướng tranh giành lâu nay
Sá gì sinh tử vẫn xoay
Tìm về nguồn đạo tràn đầy tịnh thanh
Tìm về nẻo sáng tu hành
Tìm nương cửa Phật tâm thành cho mau.
Con vì kính mến đạo mầu
Quyết lòng tìm tới đây đâu ngại ngần

Quyết lòng phủi sạch bụi trần
Khiến ta cảm thấy muôn phần ung thay
Nhận con làm tiểu chùa này
Kính Tâm ta đặt tên ngay từ giờ.”

Tuân lời quý báu của Sư
Kính Tâm chú tiểu cửa từ nương thân
Hàng ngày học đạo chuyên cần
Khơi đèn trí tuệ sáng ngời thêm ra
Tìm vui dưới bóng Phật Đà,
Đôi khi niềm nhớ quê nhà trào dâng

Tâm hồn cảm thấy lâng lâng
Năm canh trằn trọc bâng khuâng nặng tình
Riêng mình tự biết chuyện mình
Giờ đành nén việc gia đình làm khuây
Nhận chân ở cõi đời này
Ái tình trời buộc chỉ gây lụy trần
Đây trò giả dối trăm phần
Không nên vương mắc sa chân bước vào.
Quyết theo đường đạo thanh cao
Kính Tâm tụng niệm xiết bao nhiệt thành

Khi khai kệ, lúc đọc kinh
Đánh chuông, gõ mõ âm thanh vang đều,
Gió vườn thổi, thông rừng reo
Hòa cùng tiếng trúc vắng theo nhịp nhàng
Thiên nhiên rục rờ ánh vàng
Như cùng đồng cảm với chàng Kính Tâm.

Muôn chim đua hát ngoài sân
Cảnh chùa thanh lịch đón chân khách vào,
Tiêu Kính Tâm dáng thanh tao
Áo tu đơn giản vẫn sao khác thường

Nên trong đám khách thập phương
Đàn bà con gái nhiều nàng lưu tâm
Kẻ đa tình nảy lòng xuân
Muốn tìm phương kế để gần tiểu kia.
Trời sinh nhan sắc làm chi
Khiến cho lắm kẻ kiếm bề dòm nom
Nhu hoa thắm, tựa hương thơm
Làm cho ong bướm phải vờn quanh hoa.

Ở trong làng có một nhà
Phú ông tài sản tính ra rất giàu

Có con gái tên Thị Mầu
Tuổi vừa đôi tám khởi đầu tình duyên
Nhiều nơi dạm hỏi cưới xin
Tiểu thư chỉ thích ở yên một mình
Vớ cha mẹ, vớ gia đình
Nào đâu có chịu kết tình lứa đôi.
Thói nhà nề nếp lâu đời
Lên chùa lễ Phật nàng thời rất chăm
Cả mồng một lẫn ngày rằm
Nàng thường mang các món ăn cúng dường,

Nhìn Kính Tâm vẻ bất thường
Thị Mầu liếc mắt thấy thương mến chàng
Đẹp trai, tuấn tú, dịu dàng,
Đa tình cặp mắt của nàng khát khao
Người đâu có dáng thanh tao
Như hoa in bóng đẹp vào nước trong
Như sao lấp lánh từng không
Thị Mầu ngó thấy trong lòng say mê
Lân la gặp mặt kiếm bề
Nhưng nào thưa gửi chút gì được đâu

Tiểu kia đã vội cúi đầu
Chân thời rảo bước đi mau mắt rời.
Thị Mầu lòng dạ bồi hồi
Vô minh xui khiến cất lời u mê:
“Cầu xin đức Phật độ trì
Cho con gần gũi tiểu kia thân tình
Dù duyên chồng vợ chẳng thành
Lấy nhau không được cũng đành vậy thôi
Xin cho dan díu nhất thời
Ái ân ít bữa thỏa lời ước mơ!”

Lạ thay tiểu vẫn hững hờ
Gặp nàng vẫn cứ thờ ơ lạnh lùng,
Nàng chờ đợi, nàng mơ mong
Sầu riêng một khối ôm trong tâm hồn
Trách ông nguyệt lão kia luôn
Biết nhà Phật cấm chẳng còn chữ dâm
Chắc ông ra sức cản ngăn
Đâu cho nàng dễ được gần tiểu kia.

Bừng bùng lửa dục bốn bề
Thị Mầu day dứt não nề khôn nguôi

Gối chăn mơ tưởng mãi thôi,
Trong nhà sẵn có một người làm công
Đầy tớ trai cũng dễ trông
Thị Mầu tình tự thỏa lòng ái ân
Khi không tự chủ bản thân
Nghĩ rằng phút chốc thông dâm trong nhà
Để gì lộ việc này ra
Ai hay đâu chuyện nguyệt hoa của mình.
Nào ngờ giây phút hứng tình
Sớm gây hậu quả tác thành nguy tai

Hiện ngay hình tướng ra ngoài
Có mang ba tháng bào thai rõ ràng
Bắt đầu ăn uống chẳng màng
Của chua là món nay nàng thích ưa.
Mẹ cha thấy vậy nghi ngờ
Mới lên tiếng hỏi gái hư đôi lời:
“Sao điềm kỳ lạ khác người
Con nhiều triệu chứng thấy thời chẳng hay
Vậy mà từ bấy lâu nay
Bao người hỏi cưới con hay chối từ

Biết làm sao được bây giờ
Thế là mọi sự kể như lỡ làng,
Nếu con trót dại chữa hoang
Thời ai gây cảnh đoạn trường này đây?
Khó mà giấu giếm lắm thay
Trước sau rồi cũng có ngày lộ ra
Và rồi tiếng dữ đồn xa
Mang điều xấu hổ cho gia đình mình!”
Thị Mầu tìm cách chối quanh:
Thưa rằng: “Chuyện đó quả tình lạ sao

Con như hoa giữ nguyên màu
Giữ lòng trinh trắng trước sau thơm lành
Có đâu vì cái xuân tình
Để rồi khờ khạo mà đành hoài thân,
Nếu con trót dại đôi lần
Làm điều trác nết, sa chân đường tà
Thời con đã trốn khỏi nhà
Đâu còn ở lại đây mà làm chi
Năm xung tháng hạn tới kỳ
Nghe đồn chuyện xấu còn gì bực thêm!”

Thị Mầu vừa dứt lời trên
Thờ nghe tiếng mõ vang lên phía ngoài
Mõ làng loan báo mọi người
Họp nhau bàn bạc tại nơi đình làng
Đòi ra tra hỏi rõ ràng:
“Việc người con gái chữa hoang trong vùng
Ngoại tình xấu hổ vô cùng
Phải cần xử phạt làm gương cho đời!”
Phú ông nghe nói rưng rờ
Thế là mọi chuyện nguy tai tới rồi

Gia đình sẽ khổ mà thôi
Ra vào tắc lối, đứng ngồi chẳng yên
Vật mình than thở kêu rên:
“Tự con sinh sự gây nên việc này
Tất nhiên sẽ gánh lụy ngay
Chứ nào tai vạ Trời đầy xuống đầu,
Hay nhà này đã từ lâu
Gặp nền đất xấu trước sau động hoài
Hay là con đã gặp ai
Dúi đưa thuốc lú, mồi chài bùa yêu

Nên dâm bôn mới đặt điều
Xấu xa tai tiếng lỗ gieo khắp vùng
Vậy mà cười cợt như thường
Không hề lo nghĩ thẹn thùng chút nao
Hãy khai cho rõ đi nào
Kẻ làng bắt phạt gặt gao nặng nề
Bà con làng xóm cười chê
Mẹ cha xấu hổ, nã nê tâm can!”

Ngày đầu tháng họp đình làng
Phú ông vội dắt tay nàng ra đi

Nàng thời mang bụng nặng nề
Cha già thấp thỏm đi kè một bên
Con hư cha mẹ nào yên
Chịu bao nhục nhã lụy phiền đón đau
Phú ông khuyên nhủ Thị Mầu:
“Liệu đường khai báo trước sau rõ ràng!”
Bị tra hỏi trước đình làng
Thị Mầu liền thoảng thưa rằng oan khiên:
“Phận tôi nhi nữ lành hiền
Đạo tam tông giữ vững bền lâu nay

Dù khi đi đó đi đây
Người cường bạo chẳng dám gây sự tình
Mở lời trêu ghẹo đến mình
Chắc ai thù dật gian manh chuyện này
Đặt điều bêu riếu lắm thay
Chứ tôi nào có thói hay dâm tà
Bụng hơi to vì chẳng qua
Trong người xấu máu ai mà hiểu đây
Thật là vạ gió tai bay
Bồng dung gán tội to tày trời cao!”

Lão làng các vị xôn xao
Nghiêm trang vặn hỏi: “Đây nào chuyện chơi
Đừng bẻm mép, chớ nhiều lời
Chanh chua giọng nói con người gian dâm
Để mà chôi tội bản thân
Tướng hình hiện rõ chẳng cần hỏi thêm,
Gái mà cặp mắt láo liên
Xanh lèo như nước trong miền hồ thu
Đa tình biết mấy cho vừa
Lại thêm dáng điệu đong đưa chẳng lành

Má màu hồng đã thành xanh
Chớ già mồm nữa, khai thành thực mau
Có thai đã được bao lâu?
Vớ ai khai rõ? Làng đâu hẹp hòi
Lệ làng cho kết hợp thôi
Thành chồng thành vợ lứa đôi sống đời,
Nếu không làng phải tức thời
Đệ đơn lên cửa công nơi chốn này
Khó mà êm chuyện được thay
Chắc là phải chịu gắt gay khổ hình.”

Thị Mầu nghe tiếng dõ dành
Nghe chùng có lý, đầu đành lặng yên
Cõi lòng nao núng ngay liền
Nghĩ mình trót đại gậy nên họa rồi
Dễ gì giấu giếm mãi thôi
Phản tên đây tớ nay thời vắng đây
Đã cao chạy, đã xa bay
Trốn đi mất tích bao ngày vừa qua
Bây giờ mình có khai ra
Chỉ thêm xấu hổ cho gia đình mình

Không bằng có để chứng minh,
Nay làng đã bắt khai trình đầu đuôi
Thời yêu ai đã lâu rồi
Ta nên cứ việc khai người ấy ra
Có khi may lại được nhờ
Làng cho tác hợp có cơ gặp chàng.
Nàng bèn khép nép thưa rằng:
“Nay xin thú thật rõ ràng chuyện riêng
Dám đâu che giấu gì thêm,
Xưa nay con sống âm êm bình thường

Nơi kín cổng, chón cao tường
Không ham bẻ ái, chẳng vương thuyền tình
Không hề ong bướm dập dình
Không trai gái với ai quanh trong vùng,
Chợt khi lên chón thiên đường
Cùng đi với khách thập phương ngày rằm
Bất ngờ gặp tiểu Kính Tâm
Hiện ra sau tấm bia sân chùa làng
Về thanh tao, dáng dịu dàng
Khiến con bỗng phải lòng chàng ngay thôi

Quá yêu nên trót thốt lời
Nguyện thề chung sống trọn đời ái ân
Cho nên đã chẳng ngại ngần
Để rồi thất tiết trao thân cho chàng
Cúi xin chức sắc trong làng
Lệnh cho kết hợp đôi đàng sống chung
Thời con cảm tạ vô cùng
On như trời biển ghi lòng chẳng quên!”

Thị Mầu khai rõ như trên
Rõ ràng chỉ mặt vạch tên người tình

Nên làng ra lệnh dẫn trình
Kính Tâm phải đến tại đình làng mau
Đôi bên đối chứng cùng nhau
Trắng đen phân rõ khi vào đôi co.
Được tin chùa lầy làm lo
Dữ lành nào biết nguyên do việc gì
Sư bèn dẫn Kính Tâm đi
Tay thời lằn hạt, miệng thì tụng kinh
Đến nơi làng hỏi sự tình:
“Tiểu kia đã quyết tâm thành đi tu

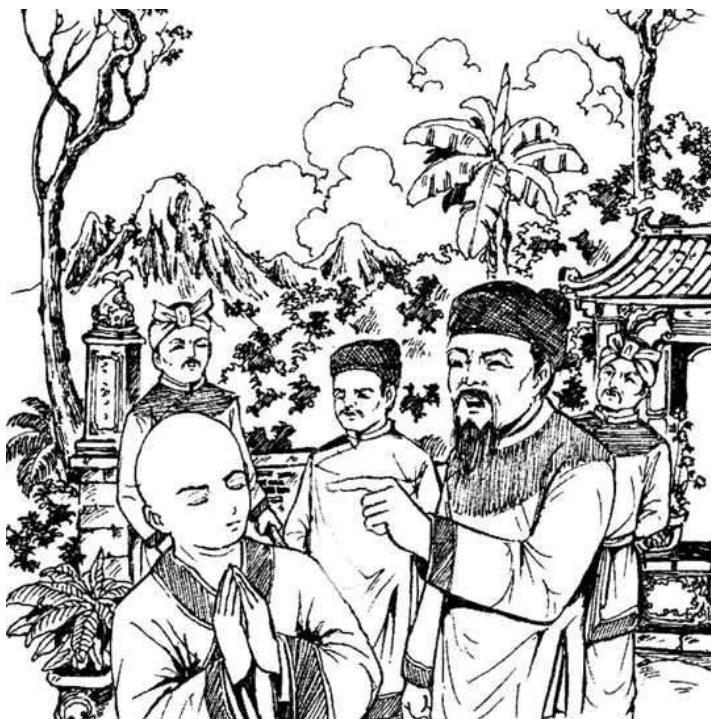
Sao điều dân đục còn ưa?
Thị Mầu đây đã trình thưa rõ ràng
Hãy khai sự thật với làng
Làng thương cũng sẽ tìm đường thú tha
Lời quanh co, ý gian tà
Thời đòn roi vọt khó mà thoát đâu!”
Lặng nghe lòng dạ đón đau
Kính Tâm cảm thấy đời sao khổ hoài
Kiếp tu biết có kéo dài
Từ lâu cải dạng con trai tu hành

Bây giờ khai thật chuyện mình
Sẽ mau thoát tội, quả tình dễ sao
Nhưng rồi tu chẳng được nào
Ai cho phái nữ đi vào chùa tu,
Thực vàng thời thử nào lo
Dù cho than nóng, dù cho lửa hồng,
Kính Tâm bèn tỏ nỗi lòng:
“Biết rằng sắc tức là không lâu rồi
Không tức là sắc đây thôi
Nên làm chi vướng vào nơi sắc tình,

Như còn trai gái phần mình
Thời xin Đức Phật chứng minh trên đầu.”
Trái tai làng hỏi Thị Mầu
Gái hư trác nét trước sau một lời
Rành rành chỉ rõ tiểu thôi.
Làng rằng: “Như vậy có đời nào oan
Tiểu kia chớ có dối gian
Liệu trình cho thực thời làng thứ tha
Bề ngoài tâm Phật khoe ra
Bề trong phá giới trắng hoa thỏa lòng

Bả tình ái còn mơ màng
Thời đường gia thất cũng không cảm nào,
Dễ gì dối được Trời cao
Giả hình làm tiểu nương vào chùa đây,
Khai cho rõ mọi chuyện ngay
Nếu không roi vọt làng này khảo tra!”
Mặc làng chiêu dụ gần xa
Kính Tâm vẫn cứ khai là mình oan.

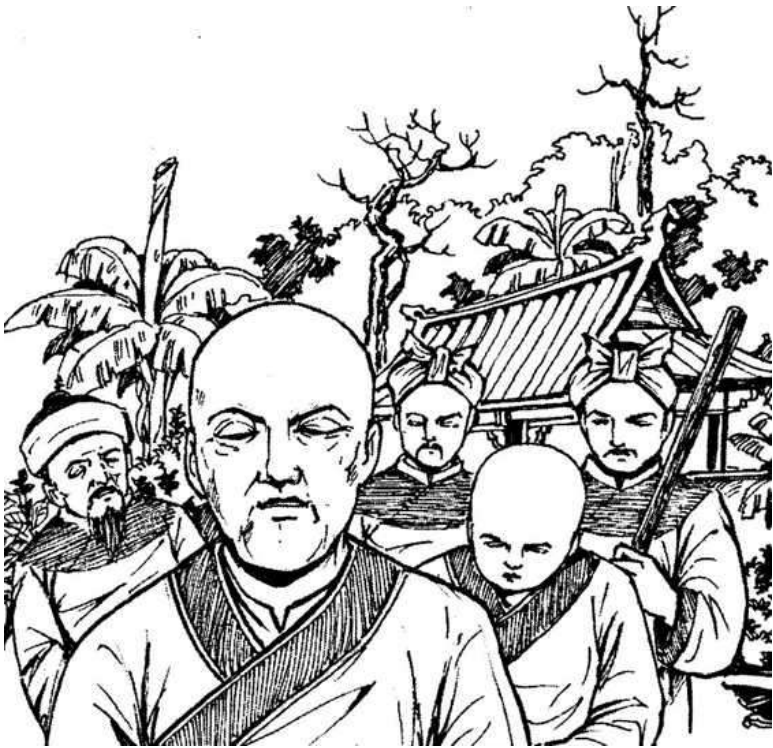
Nghe lời tiêu nói vô can
Tức thì có lệnh của làng truyền ra

Dùng đòn vọt để khảo tra
Tiếng roi tới tấp nghe mà hãi kinh
Nhấn nét mặt, quặn thân hình
Mím môi nhẫn nhục, rướn mình đón đau
Tiểu nào chịu nhận tội đâu
Mặc cho đất thảm trời sầu bữa nay
Ngẫm đời sao lắm chua cay
Đuốc nào soi thấu oan này được chăng?
Thị Mầu một giọng khăng khăng
Khai tư tình với chính chàng tiểu thôi

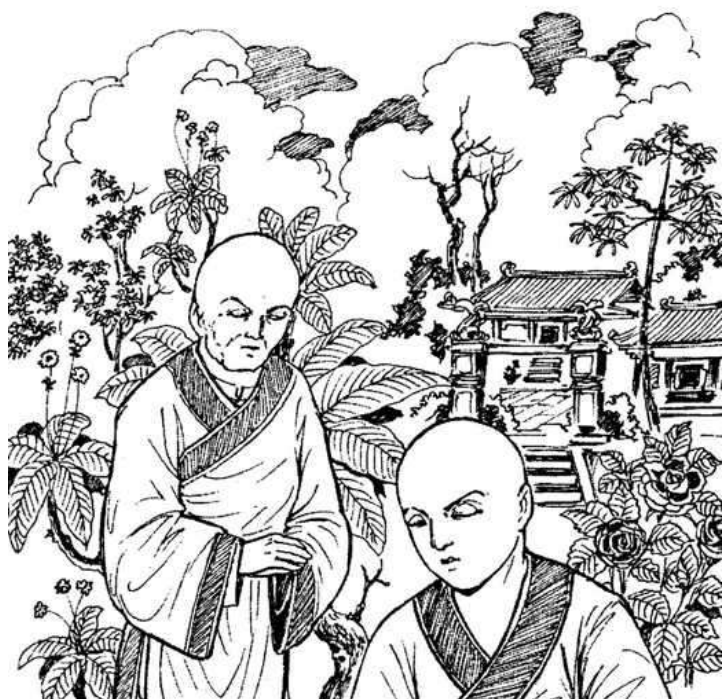
Trước sau vẫn giữ nguyên lời
Nỡ nào gieo họa cho người hiền lương.
Đòn roi chùng đã chán chường
Áo quần của tiểu thấy dường tả tơi
Thương cho thân tiểu toi bời
Sư bèn lên tiếng như khơi lòng từ
Van lơn rằng: “Tiểu đi tu
Rất là tinh tấn, rất u tâm thành
Xin làng dẹp bớt lôi đình
Mở lòng làm phúc thứ tình một phen

Tha cho tiểu vốn lành hiền
Khoán làng đòi phạt tôi xin nộp liền.”
Nghe lời đạo đức cất lên
Ngươi con giận giữ làng bèn phán ra:
“Những toan đòn vọt khảo tra
Tới khi tiểu phải thật thà cung khai
Nhưng mà sư đã ngỏ lời
Lĩnh cho tiểu được về nơi chùa nhà
Thời làng mở lượng thứ tha
Cho về chùa lại, cải tà ngay đi!”

Thế là sư lãnh tiểu về
Kính Tâm cũng tạm một bề yên thân
Lửa phiền não cũng dẹp dần
Lân la sư mới ân cần nhủ khuyên:
“Con từng lâm cảnh lụy phiền
Bà con làng xóm khắp miền chê bai
Nay con ra mái hiên ngoài
Lánh mình tạm trú tại nơi công chùa
Kẻo e thiên hạ không ưa
Mĩa mai lên tiếng dấy đưa đến thầy.

Nếu con phá giới mới đây
Thời nên sám hối, từ nay nên chừa
Lòng trần gột rửa bợn nhơ
Vô minh dẹp sạch, mê mờ xua tan,
Nếu con quả thật vô can
Tự nhiên mắc phải tiếng oan tày đình
Cũng nên gắng gượng làm thỉnh
Đau lòng dứt bỏ, buồn tình buông trôi.

Kính Tâm ngoan ngoãn tuân lời
Lánh nơi chánh điện, xa nơi thiền đường

Hiên chùa mái trước tìm nương
Bên vườn hoa cúc tỏa hương thơm lừng
Vài chồi trúc, dăm khóm tùng
Cười cùng gió mát, bạn cùng trăng trong
Để thêm khuây khỏa cõi lòng
Hương về đường đạo cầu mong giải phiền
Khi kinh kệ, lúc nhang đèn
Vang theo chuông mõ tâm hiền thặng hoa
Nhìn lên mây trắng nẻo xa
Phải chăng chốn đó là nhà song thân?

Công ơn cha mẹ vô ngần
Nghĩ mình chưa báo được phần nhỏ nhoi
Bấy lâu xa cách đôi nơi
Song thân chắc mãi ngậm ngùi nhớ con
Sóng sào chợt gợn tâm hồn
Kính Tâm cứ ngỡ chẳng còn nạn chi
Nào hay tai họa mãi kè
Chắc gây nhân xấu nhiều bề trước đây
Cho nên Trời bắt đọa đày
Gánh vào nghiệp chướng kiếp này hai phen

Giữa gian ngay, giữa trắng đen
Mắt phàm phân biệt đôi bên dễ nào
Oan khiên chịu tiếng ngạt đầu
Nuốt niềm tủ nhục trước sau hai lần,
Tiểu bèn tụng niệm thành tâm
Vang lời kinh Phật, gieo nhân tốt lành
Buông cho hết, xả cho nhanh
Sá chi thù đũa ô danh dâm tình,
Đã không chấp chước thân mình
Còn đâu ác nghiệp tạo hình vương theo

Chữ rằng nhẫn nhục đủ điều
Mới mang hỉ lạc về gieo cõi lòng
Nhẫn điều khó nhẫn tột cùng
Mới là dần bước vào vùng chân tu
Tu thân thiên định công phu
Bao năm trì trí cũng như lọc vàng
Mặt quay vào một vách tường
Không vương ý tạp, không nương cảnh ngoài.

Thoắt đà thêm nửa năm trời
Thị Mầu đã đủ tới hồi sinh trai

Phú ông chẳng chút đoái hoài
Phán rằng: “Thằng bé con ai trả về
Giữ chi cho lắm ê chề!”
Thị Mầu giờ chợt nã nề tâm can
Thật dở dang, thật lỡ làng
Giữ thời mãi khổ, bỏ càng thêm đau
Vòng tay ôm giọt máu đào
Tới lui thờ thần, ra vào dăm chiêu
Cuồng dâm một phút làm liều
Nào đâu ngờ đến đủ điều gian truân

Cắn răng đành dứt tình thâm
Mang con đem bỏ, bước chân ngàn nẻo.
Thị Mầu tới trước cửa chùa
Ôm con lén đứng ngó từ phía xa
Rồi chân rón rén tinh ma
Tới hiên chùa đó nép qua phía ngoài,
Tiểu đang tụng niệm khoan thai
Bỗng nghe trẻ khóc bên tai ồn ào
Giật mình chưa biết tính sao
Ngỏ đi thời dạ nữ nào đành đây

Nhận thời hóa kẻ gian thay,
Thị Mầu mặt dạn mày dày tiến lên
Bỏ con cạnh tiểu một bên
Nói rằng: “Xin trả con liền bữa nay
Gắng nuôi trẻ nhỏ từ đây!”
Nói xong nằng tăt tả quay trở về.

Chao ơi nghiệp quả khắt khe
Khéo xui bêu riếu nã nề người tu
Kính Tâm vốn sẵn tâm từ
Rộng như mặt biển, lớn như bầu trời

Nên thương yêu khắp mọi người
Như là tình mẹ thương nơi con mình
Nên mang lòng dạ hiếu sinh
Quyết tâm làm phúc, mặc tình chịu đờ
Xả thân cứu đờ trẻ thơ
Tuy rằng nước lã coi như máu đào
Không sinh cũng bỏ công lao
Nhọc nhằn nuôi trẻ lẽ nào buông tay
Xót tình mắng sữa thơ ngây
Kính Tâm ôm trẻ, từ đây độ người.

Hôm sau sư ghé tới nơi
Mới hay chú tiểu nay thời ôm con
Khiến cho thầy cũng ngỡ luôn
Dạy rằng: “Tình cảnh thấy còn hồ nghi
Trong điều tai tiếng trước kia
Chắc con khai báo không chi thật tình,
Nếu như không phải con mình
Đa mang chi vậy, gây thành tiếng tăm
Con ai mặc họ lo toan.”
Kính Tâm bày tỏ tâm can cùng thầy:

“Lời vàng thầy dạy xưa nay
Dầu cho chín đợt dựng xây tháp đèn
Sao bằng làm phúc một phen
Cứu người dù chẳng thân quen với mình
Thầy chỉ bảo, con tuân hành
Mạng người là trọng sao đành buông lời.”
Sư nghe tiêu thốt mấy lời
Khen rằng: “Con quả là người từ tâm!”

Kính Tâm đem cả tình thâm
Chăm nuôi con trẻ muôn phần thương yêu

Con thời khát sữa sớm chiều
Tiểu thời không sữa đủ điều khó khăn
Vẫn nâng niu dù nhọc nhằn
Nhai cơm mớm sữa ân cần mãi thôi,
Đi xin sữa bị chê cười:
“Tiểu kia tu có trót đời mà mong!”
Họ nào hay đưa làm công
Cùng Thị Mâu lúc lửa lòng khát khao
Đã gieo tai tiếng ồn ào
Khiến cho chú tiểu gánh bao oan tình.

Mặc dư luận xấu quanh mình
Kính Tâm nhẫn nhục tâm thành nuôi con
Khi buồn bã, lúc héo hon
Hóa ra có trẻ ít còn đau thương
Tụng kinh, gõ mõ, rung chuông
Ru con hòa tiếng nhẹ buông tôi ngày.
Bốn mùa lần lượt vắn xoay
Trẻ thơ thâm thoát giờ này lớn lên
Không bệnh hoạn, không thuốc men
Tiếng kinh Phật độ cho thêm an lành

Mấy năm trời đã qua nhanh
Sớm chiều trẻ chỉ quấn quanh chùa nhà
Giờ đây tuổi đã lên ba
Trẻ nay lại giống như là cha nuôi,
Hình dung, ý tứ khác người
Khác cha mẹ đẻ, khác nòi bản sinh
Tương lai đến lúc trưởng thành
Chắc là tươi sáng, thỏa tình cha nuôi.

Vừa mừng con đã lớn rồi
Công lao nuôi dưỡng thấy thời khả quan

Ai ngờ sắp tới ly tan
Bao năm tu học đạo vàng yêu thương
Trần duyên trừ sạch mọi đường
Không còn quyến luyến vấn vương gì đời
Về nơi tịch diệt mà thôi
Kính Tâm cảm thấy tới hồi ra đi
Rời xa trần thế sâu bi
Thác về cõi Phật tràn trề an vui.
Đành rằng lệ chẳng tuôn rơi
Đoái tình con trẻ nghĩ thời cũng thương

Gọi con từ giã mọi đường
Tự tay bèn viết vài hàng trời trắng
Dặn con kỹ lưỡng ân cần
Mang thư trao lại song thân quê nhà
Sau khi mình đã rời xa
Giã từ cái cõi ta bà khổ đau,
Đồng thời đừng đợi chờ lâu
Lên hầu sư phụ trình mau sự tình.
Dứt lời căn dặn con mình
Kính Tâm về cõi an bình từ đây

Hóa thân để lại chốn này
Hương hồn đã sẵn xe mây rước về.
Khen thay con trẻ giỏi ghê
Vật mình khóc lóc ngòi kẻ một bên
Lời cha nhắn lại nào quên
Vội lên trình báo sư trên thiên đường.

Sư nghe tin nghĩ mà thương
Dạy người của nhóm đạo tràng ra coi:
“Kính Tâm châu Phật đi rồi
Hãy ra xem xét mé ngoài thiên môn!”

Đạo tràng tuân lệnh đi luôn
Sau khi coi tỏ không còn hồ nghi:
“Tiểu Kính Tâm là nữ nhi!”
Mọi người trình lại sư nghe tỏ tường.
Sư nghe tin thấy lạ thường
Sai thêm bà vải vội vàng ra xem
Vãi trình mọi chuyện rõ thêm:
“Tiểu là nhi nữ lành hiền chẳng sai
Thế mà bị tiếng chê bai
Bị người đây đọa rạc rài đến nay!”

Sư sai người báo làng ngay
Quả nhiên thôn xóm quanh đây bàng hoàng
Từ lâu cứ mãi nghi oan
Xiết bao tội nghiệp! Vô vàn xót xa!
Mọi người chen chúc đổ ra
Thiện nam, tín nữ, lão bà, lão ông
Đồng thanh ca tụng vô cùng:
“Tiểu này nhẫn nhục tu trong cửa từ
Quả là một bậc chân tu!”
Thị Mầu trặc nét phao vu cho người

Mỡ rao lập tức cho đòi
Phải cùng cha mẹ ra nơi đình làng
Cả ba nghe phán rõ ràng:
“Số tiền sư nộ khoán làng trước đây
Cả ba phải trả phạt ngay
Trả sư lại số tiền này gấp đôi,
Tang ma mọi việc xong xuôi
Phú ông trách nhiệm phải bồi hoàn luôn!”

Thấy con trẻ thật tinh khôn
Sư bèn gọi tới ôn tồn hỏi han:

“Trước khi lìa cõi dương gian
Cha con có dặn con làm gì chẳng?”

Trẻ thưa: “Trong lúc trời trăng
Cha con có viết vài hàng lại đây.”

Trẻ bèn trình bức thư ngay
Xem xong sư mới được hay ngọn ngành,
Thương cho tiêu của chùa mình
Điều này, tiếng nọ oan tình chứa chan
Thương nàng Thị Kính vô vàn.
Dù cho cách trở dặm ngàn sá chi

Sư truyền mang bức thư đi
Đưa về cha mẹ tận quê nhà nàng.

Thư nàng Thị Kính viết rằng:
“Công ơn cha mẹ lớn bằng núi cao
Con chưa báo đáp chút nào
Ở thời chẳng được, đi sao không đành?
Sinh làm phận gái mong manh
Nên mười nhi nữ cũng thành như không
Dù cho sống chết đều cùng
Luôn mang tội nhục trong lòng mãi thôi.

Chuyện xưa chợt nhớ bồi hồi
Mười hàng gửi lại đôi lời thành tâm:
Nữ lưu hồ phận vô ngần
Dựa nền phúc ám song thân nương nhờ.
Từ ngày kết tóc xe tơ
Bên chồng chung sống mặn mà ba năm
Vì vô tình cắt râu cằm
Cho nên gây đọt sóng ngầm nổi lên
Chỉ vì giây phút kể trên
Vợ chồng tình nghĩa tan liền ngò đâu

Đôi nơi cách trở lìa nhau
Khiến cho cha mẹ xiết bao bồi hồi.
Chôn quê tai tiếng mất rồi
Con vì chữ hiếu phải dời chân đi
Dù cho cách trở sơn khê
Chùa xa thanh tịnh tìm về nương thân
Mong qua bể khổ cõi trần
Tới gần bờ giác, xa dần bến mê
Đuốc quang minh sáng kẻ chi
Cầu mong đốt cháy hết đi thành sêu,

Theo đường khổ hạnh dài lâu
Cầu mong cõi Phật được mau ghé vào,
Chùa Vân cảnh đẹp xiết bao
Dạt dào nguồn pháp dâng cao độ người
Rẫy cảnh dương sạch trần ai
Nào ngờ có ả gái trai tư tình
Thị Mâu dâm loạn quần quanh
Đối gian giá họa con đàn chịu oan
Khảo tra roi vọt bạo tàn
Thân gầy vóc liễu vẫn cam chịu đòn.

Thử làm vợ cũng không tròn
Chồng ngờ thất tiết tiếng còn mãi mang,
Lúc làm trai chẳng vẹn toàn
Gái kia trắc nét đổ oan tư tình,
Nghĩ ơn cha mẹ sinh thành
Xa xôi chốc đã trôi nhanh tháng ngày
Sáu năm sớm tối quất quay
Niềm thương nỗi nhớ dâng đầy lòng con,
Nghĩ niềm ly biệt héo hon
Hết luôn sớm viếng, chẳng còn tôi thăm

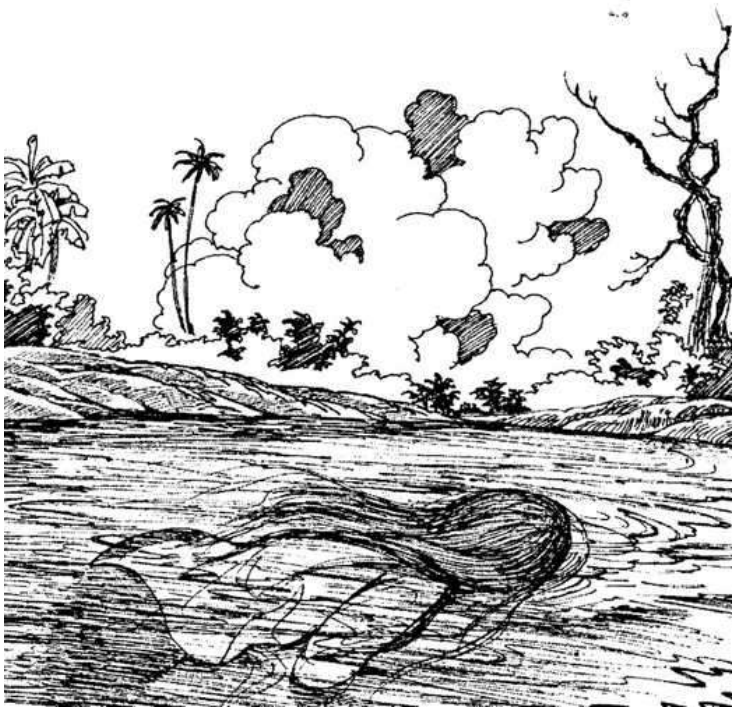
Muôn phần bội bạc đã cam
Con xin cha mẹ nhận trăm lạy này
Xin ở lại, mong lành thay
Phần con cõi tịnh từ đây tìm về!”

Tang ma lễ vật mọi bề
Phú ông sắm sửa đám nề hà đâu
Ngựa tay chịu việc tốn hao
Chu toàn mọi sự trước sau cam lòng.
Thị Mầu cũng gái má hồng
Đề tang Thị Kính như chồng mình thôi

Cũng than khóc, cũng ngậm ngùi
Phần thì xấu hổ với người lân bang
Phần thì rầu rĩ võ vàng
Mẹ cha đay nghiến mãi càng thêm đau
Càng thêm thẹn, càng thêm sầu
Đành liều tự vẫn còn đâu ngại ngần
Kiếp sau bề khổ trầm luân
Tiếng đời để lại muôn phần xấu xa.

Song thân Thị Kính tuổi già
Nhận thư đưa tới xem qua rụng rời

Nhớ mong con mấy năm trời
Thư về lại hóa ra lời biệt ly.
Ông bà than khóc nã nê
Con thời đã khuất, thư thì còn đây
Ông bà vội vã đi ngay
Non cao, nước thẳm thân gầy quản chi,
Nghe tin, Thiện Sĩ cùng đi
Xót tình vợ cũ xưa kia mặn nồng,
Khi vượt núi, lúc băng đồng
Cả ba san sẻ cùng chung gánh sầu

Đường trường bước thấp bước cao
Hỏi thăm, lần lối tìm vào chùa Vân.
Tới thiền môn vừa dừng chân
Ngẩng trông đã thấy cảnh phan trên đầu
Phất phơ tám lụa đỏ màu
Người ta chuẩn bị rước đầu đám ma
Cả ba bật khóc xót xa
Chan hòa khước mắt, nhạt nhòa bờ mi.
Từ ngày Thị Kính ra đi
Gia đình mong mỏi dễ chi kiếm tìm

Tìm con như thể tìm chim
Vớt trăng giữa biển, mò kim dưới hồ
Bấy lâu tin tức mịt mù
Ai hay con tới cửa từ nương thân
Giờ con từ giã cõi trần
Bỏ cha mẹ lại xa gần không ai
Để mà trông cậy nay mai
Mẹ thời đau yếu, cha thời già nua.

Riêng người chồng thuở xa xưa
Là chàng Thiện Sĩ giờ như mất hồn

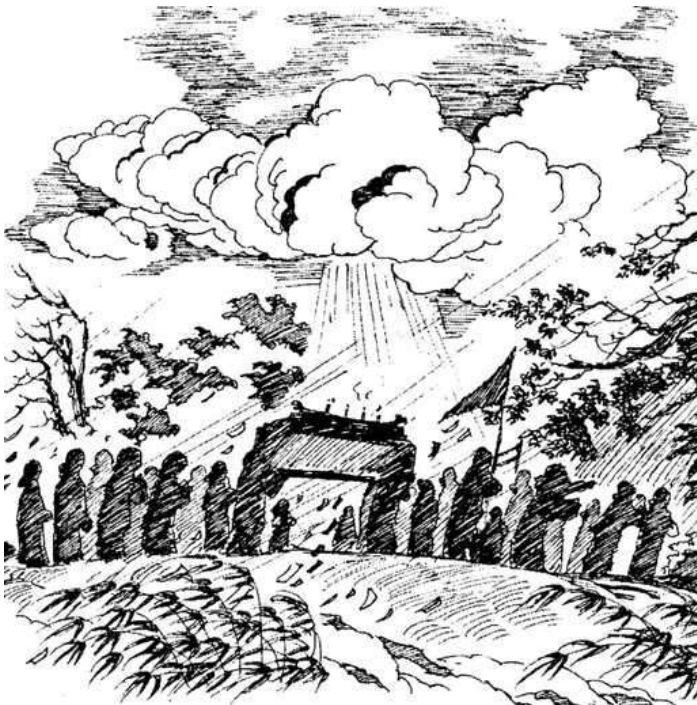
Hai dòng nước mắt mãi tuôn
Đón đau tâm khảm, héo hon cõi lòng
Nhớ xưa chỉ núi thề sông
Lời nguyên thắm thiết vợ chồng yêu thương
Tơ duyên bỗng tách đôi đường
Vì chàng lỗi đạo nên nàng bị oan!
Tưởng rằng sau chuyện ly tan
Là ngày tái ngộ ngập tràn niềm vui
Lại hợp duyên, lại kết đôi
Nào ngờ nàng đã lìa đời còn chi

Thế là vĩnh viễn phân ly
Âm dương đôi ngã còn gì nữa đâu,
Trong cơn chết ngắt u sầu
Nghiệm ra trần thế từ lâu nào nê
Chàng thề: “Xin được chết đi
Họa may có dịp cận kề nhau ngay
Tương phùng trong kiếp sau này
Như chim liền cánh, như cây liền cành!”
Người ngoài nhìn thấy sự tình
Động lòng thương cảm đứng quanh sụt sùi.

Ban lo tang lễ tới lui
Sửa đường dẹp lối tiễn người ra đi
Sẵn sàng huyết mộ và bia
Đoàn người đưa đám tức thì theo sau
Song thân Thị Kính dẫn đầu
Có con của ả Thị Mâu cạnh bên
Tang ma tiếng nhạc trôi lên
Điệu kèn ai oán vang rền không trung,
Một dây lụa trắng bèo bồng
Giăng làm cầu tể độ vong hồn người

Từ bờ đau khổ trần ai
Qua bờ giải thoát là nơi tuyệt vời.
Theo đũa bao kẻ ngậm ngùi
Chạnh lòng nghĩ đến cuộc đời khổ thay
Lệ như mưa, sầu như mây
Âm dương tình nghĩa trọn đầy tiễn nhau,
Mồ yên mả đẹp trước sau
Mọi người mới kéo nhau vào chùa trong
Cầu siêu tổ chức thật đông
Đủ mười lễ vật thấy không thiếu gì,

Lời kinh cầu nguyện vang đi
Đưa hồn người chết hướng về Tây Phương
Chúc cho giải thoát mọi đường
Về miền Cực Lạc rõ ràng kiếp sau.

Ai hay phép Phật nhiệm màu
Có khi cõi Phật xa đâu chôn này
Giữa trời chợt một vầng mây
Năm màu phô sắc nhẹ bay tới gần
Trên đàn tràng hiện toàn thân
Dáng hình Đức Phật muôn phần uy nghi

Hai bên xe quý Phật đi
Cờ bay lạng lẽ, lọng che âm thầm.
Phật truyền cho tiểu Kính Tâm
Siêu thăng làm Phật Quan Âm tức thời
Lên trên mây đứng cạnh Ngài
Trẻ kia cũng được lên nơi cận kề
Phật thương cho trẻ mọi bề,
Còn như chàng Thiện Sĩ kia lờ đờ
Chẳng tỉnh anh, cứ thần thờ
Hóa làm chim vẹt đứng nhờ một bên,

Và rồi Phật lại độ thêm
Song thân của tiểu được lên trên tòa.

Bà Thị Kính cả một nhà
Từ đây chung hưởng thật là vẻ vang
Phúc nhiều như cát sông Hằng,
Gia đình hoan hỷ siêu thăng trọn bề
Lên miền Cực Lạc còn chi
Đây là cõi Phật A Di Đà rồi
An lành, sung sướng, vui tươi
Người tu Đạo Phật suốt đời cầu mong.
Đàn tràng im lặng vô cùng
Mọi người quanh đây đều trông rành rành
Gieo nhân lành, hái quả lành
Lời vàng Phật dạy tu hành quên sao,
Gương bà Thị Kính nêu cao
Mãi luôn nhắc nhở cho bao nhiêu đời!

HẾT

Truyện thơ:
Tâm Minh Ngô Tằng Giao

Tranh minh họa:
Hương Bôi

Xuất bản:
Diệu Phương